

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відповідно до Положення про музеї при дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 22.10.2014 № 1195, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2014 № 1415/26192 (далі – Положення), Музеї створюються для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою. Музей є важливим засобом навчально-виховної роботи, формування всебічно освіченої особистості, виховання патріотів українського народу. Музеї у своїй діяльності керуються Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про музеї та музейну справу», актами Президента України і Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури України з питань діяльності музеїв, цим Положенням. Музеї, у фондах яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що мають наукову, історичну, культурну, художню тощо цінність, беруться на облік відповідно до статті 19. Облік музейних предметів та предметів музейного значення Закону України «Про музеї та музейну справу». Згідно з Положенням за профілем музеї поділяються на: історичні, природничі, літературні, мистецькі, науково-технічні, комплексні, галузеві тощо. Музеї створюються за ініціативи педагогічних, учнівських колективів та батьківської громадськості. Створення музеїв витікає із зацікавленості учасників навчально-виховного процесу, актуальності та доцільності їх функціонування. Рішення про підготовку концепції створення музею, збір музейних предметів та музейних колекцій, формування експозиції та фондів музею приймається керівником навчального закладу та оформлюється наказом за наявності вимог, визначених у пункті третьому розділу III Положення. Загальне керівництво діяльністю музею здійснює керівник навчального закладу, який також призначає відповідального (завідувача музею, керівника музею, керівника гуртка) за роботу музею з числа педагогічних працівників або керівника музею на громадських засадах (за згодою). Положенням визначається також порядок здійснення обліку музеїв. Облік музеїв здійснюється шляхом заповнення уніфікованого паспорта музею за формою, наведеною у додатку 1 до Положення про державну реєстрацію, перереєстрацію та облік музеїв, затвердженого наказом Міністерства культури і мистецтв України від 30 квітня 1996 року № 220, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 липня 1996 року за № 350/1375. Облік музеїв за територіальним принципом проводять Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, департаменти (управління) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (далі - підрозділи управління освітою). Облік музеїв на місцях проводять комісії, які створюються при відділах (управліннях) освіти районних державних адміністрацій (виконавчих комітетів районних (міських) рад). До складу комісій

залучаються працівники освіти, культури, фахівці комунальних та державних музеїв, наукових установ, громадських організацій (за згодою) та представник (представники) підрозділу управління освітою.

2 ЗАКОНИ УКРАЇНИ «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 № 249/95-ВР «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» від 21.09.1999 № 1068-XIV «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 Декомунізаційний пакет Законів України, ухвалений 9 квітня 2015 року Закон України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті» № 314-VIII Закон України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 рр.» 09.04.2015 № 315-VIII Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» № 317-VIII Закон України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» № 316-VIII Закони України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 17 квітня 1991 року № 962-XII Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури реабілітації жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 13 березня 2018 року № 2325-VIII Документи, затверджені УКАЗОМ ПРЕЗИДЕНТА, ПОСТАНОВАМИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ ТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ Стратегія національно-патріотичного виховання затверджена Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019 Постанова Верховної Ради України від 12 травня 2015 року № 2394 «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» Положення про Музейний фонд України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20 липня 2000 року № 1147 (Дія цього Положення поширюється на всі види музеїв, передбачені статтею 6 Закону України "Про музеї та музейну справу", і заповідники (далі - музеї), у яких зберігаються музейні предмети та музейні колекції Музейного фонду України).

3 НАКАЗАМИ МІНІСТЕРСТВА освіти і науки були затверджені: ПОЛОЖЕННЯ про музеї при дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 22.10.2014 № 1195, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2014 № 1415/26192 ПОЛОЖЕННЯ про присвоєння звання «Зразковий музей» музеям при дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 жовтня 2014 року № 1195, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 10 листопада 2014 року за № 1415/26192 Міністерство освіти і науки неодноразово висловлювало стурбованість ситуацією щодо стану експозицій у музеях освітніх закладів і відповідними листами просило узгодити їх із вимогами декомунізації, пропонуючи департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської міської

державних адміністрацій методичні рекомендації стосовно засад діяльності музеїв історичного профілю дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів. Накази МОН: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641» та Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року. Наказ МОН України від 27.10.2021 року № 1142 Про затвердження рішення комісії Міністерства освіти і науки України з присвоєння звання “Зразковий музей”. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.09.2016 № 1129, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.02.2016 № 1340/29470 «Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс екскурсоводів музеїв навчальних закладів «Край, в якому я живу» Листи МОН України: від 04.10.2021 року № 4/827-21 “Про проведення Всеукраїнського огляду музеїв при закладах освіти” від 20 серпня 2018 року № 1/9-500 «Про приведення у відповідність експозиції музеїв, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки». від 22 травня 2015 року № 1/9-255 «Про перегляд підходів з організації діяльності музеїв історичного профілю»; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-255729-15#Text> Листами МОН від 17.10.2014 № 1/9-543, від 14.11.2014 № 1/9-593 закладам освіти рекомендовано використання матеріалів, розроблених Українським інститутом національної пам’яті (УІНП). https://osvita.ua/legislation/other/43958/#google_vignette На сайті УІНП (<https://uinp.gov.ua/>) розміщено інформаційні матеріали з питань української історії. (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy>) та матеріали на допомогу музейникам (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/muzeynykam>) 4 Радимо звернути увагу на посібник щодо оновлення змісту експозицій шкільних музеїв «Революція в музеї»

(<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/muzeynykam/metodychni-posibnyky>

)